

Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-05

Ärende
TN 2018-0980

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2018-12-04, punkt 15

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna och Miljöpartiet angående krav på fungerande luftkonditionering på bussarna

Ärendebeskrivning

Skrivelsen beskriver att det har varit varmt i bussarna under sommaren vilket har skapat obehag för resenärerna och arbetsmiljöproblem för förarna.

Därför föreslås trafiknämnden att besluta att samtliga bussar ska utrustas med luftkonditionering och regelbundet kontrolleras, samt att besluta att uppdra åt förvaltningschefen för trafikförvaltningen att återkomma till nämnden med en åtgärdsplan för genomförandet, samt att säkerställa att luftkonditioneringens funktionalitet inspekteras genom oanmälda stickkontroller.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt TN 2018-0980 skrivelse från Socialdemokraterna och Miljöpartiet angående "Krav på fungerande luftkonditionering på bussarna" inkommen 2018-06-19.

Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-05

Ärende
TN 2018-0980

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att anse att skrivelsen är besvarad

Förslag och motivering

Sommaren 2018 har varit en enda lång värmebölja i hela landet och Stockholm är inte undantaget. Klagomål har inkommit från resenärer på icke fungerande AC/ventilation i fordonen.

Innertemperatur i bussar är en utmaning generellt, både vintertid och sommartid. Merparten av bussarna har luftkonditionering idag - ca 1500 av 2200. De bussar som saknar luftkonditionering har alltid öppningsbara fönster. I trafikavtal ställs successivt högre krav på luftkonditionering.

Sedan avtal i Södertälje och Järfälla/Upplands Bro som började från augusti 2016 gäller exempelvis att bussen ska vara utrustad med automatisk klimatkontroll. Vid en utetemperatur överstigande plus 25 grader C, ska passagerarutrymmets temperatur sänkas minst 3 grader C, relaterat till utetemperaturen för alla bussar i avtalet som togs i trafik efter 1/7-2015.

Eftersom trafikförvaltningen av resurs- och miljöskäl inte i förtid vill skrota bussar med många tjänstemil kvar tillåts i detta avtal, och de efterföljande, äldre bussar som i vissa fall inte har luftkonditionering.

Även i bussar med luftkonditionering är temperaturen en utmaning. Det händer att tekniska problem eller den mänskliga faktorn gör att luftkonditioneringen inte fungerar. Innerstadsbussarna reglerar temperaturen automatiskt till 22 grader. Stora dörrar och täta stopp gör dock att varm utomhusluft kommer in och hinner inte kylas av. Samma gäller om det är många varma människor i bussen. Innerstadsbussarnas luftkonditionering arbetar oftast mycket hårt p.g.a. nämnda punkter. När luftkonditioneringen får jobba för mycket brukar kylanläggningarna frysa vilket gör att värmen automatiskt slås på för att tina upp den. I andra bussar finns det reglage för föraren att ställa in. Om föraren då t.ex. ställer in den på för hög effekt så kan kylanläggningen frysa och då slås värmen på automatiskt för att tina upp den.

Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-05

Ärende
TN 2018-0980

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förarna har oftast egen luftkonditionering som bara fungerar på förarplatsen, det är ett arbetsgivaransvar att hålla deras arbetsplats hållbar, och det har varit ett krav från bussförarnas fack under många år i Stockholm.

Att byta ut 700 bussar motsvarar en uppskattad kostnad på 2,1 miljarder kronor i inköp samt cirka 350 miljoner kronor i restvärde för de bussar som skrotas i förtid. Utöver denna kostnad finns även miljöaspekter då bussar skrotas i förtid. Att starta ett projekt för att eftermontera luftkonditionering i 700 bussar kräver ett helfordonsgodkännande på de olika busstyperna. Att bussar som idag saknar luftkonditionering klarar ett sådant helfordonsgodkännande är inte troligt. Kostnaden i kombination med negativa miljöaspekter gör att det inte är lämpligt att forcera en förändring i snabbare takt än planerat.

Att trafikentreprenörerna skulle ha minskat på underhållet av luftkonditionering är inte troligt då detta skulle per automatik innebära ett fördyrat underhåll av AC-anläggningarna. Trafikentreprenörerna utför förebyggande underhåll av luftkonditioneringarna enligt tillverkarnas rekommendationer nedan:

- Årlig kontroll som måste utföras av certifierad luftkonditionering tekniker
- Luftkonditionering service som utförs vart annat år, måste utföras av certifierad luftkonditionering tekniker
- Funktionstester och vissa luftfilterbyten som görs på ordinarie service som inte behöver göras av certifierad luftkonditionering tekniker.

Riktade inspektioner med avseende på luftkonditioneringarnas funktion har utförts av trafikförvaltningen under sommaren 2018. Stickprov av fordonens funktionalitet och säkerhet sker löpande där minst 10 % av fordonsflottan kontrolleras per år.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli Björkman
Chef trafikavdelningen

Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-05

Ärende
TN 2018-0980

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

SKRIVELSE
2018-06-19

Trafiknämnden

Krav på fungerande luftkonditionering på bussarna

Temperaturen på länets bussar är mycket hög under sommarmånaderna. Under våren har den ovanligt höga värmen lett till att problemet med höga temperaturer inträtt tidigare och uppmärksammas mer. Den mediala uppmärksamheten har varit mycket stor.

Hög temperatur i bussar är ett problem ur flera dimensioner. Dels orsakar temperaturen obehag hos resenärerna, ibland till och med hälsorisker. Det kan också leda till minskat resande eftersom kollektivtrafikens attraktivitet minskar om en bussresa innebär att sitta och svettas i en stekhet buss. Det är också ett allvarligt arbetsmiljöproblem för förare som inte kan gå av bussen eller ta en paus på det sätt resenärer kan och uppmanas att göra. Det är också en trafiksäkerhetsfråga eftersom hög värme riskerar att leda till försämrad koncentration hos föraren.

Det förekommer olika uppgifter om huruvida det finns bussar som saknar luftkonditionering, varför befintlig luftkonditionering inte fungerar eller används och vem som ansvarar för det. Det råder dock inga tveksamheter om att många bussar håller en allt för hög temperatur.

Under året har både det planerade och det akuta underhållet minskat. Vi är mycket kritiska till att alliansen skär ner på underhåll istället för att säkerställa fungerande luftkonditionering på länets bussar.

Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-11-05

Ärende
TN 2018-0980

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafiknämnden föreslås *dels* besluta

att samtliga bussar ska utrustas med luftkonditionering och regelbundet kontrolleras

dels besluta att uppdra åt förvaltningschefen för Trafikförvaltningen

att återkomma till nämnden med en åtgärdsplan för genomförandet, samt

att säkerställa att luftkonditioneringens funktionalitet inspekteras genom oanmälda stickkontroller.